

BÖLÜM 29

ANNE SÜTÜ VE EMZİRMENİN, SANAT VE TARİHLE İMTİHANI

Mehmet Kenan KANBUROĞLU¹

GİRİŞ

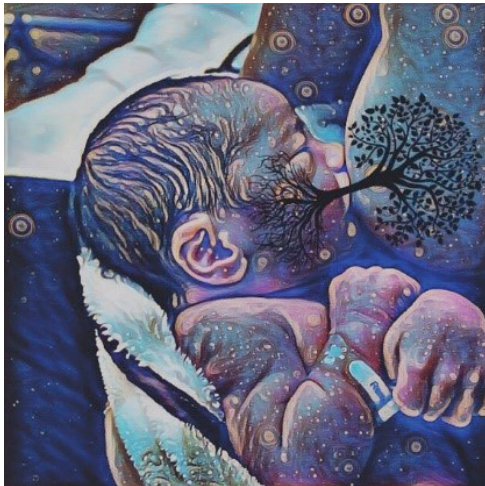
Pediatric stajına gelen tüm öğrenciler bilir ki, biz pediatricler anne sütü denilince kendimizden geçeriz. Onun içeriğinin nasıl her bebek için özelleştikten hatta aynı bebeğin doğum sonrası süreçlerinde farklılaştığından bahsetmeye bayılırız. Anne sütü birçok immünmodulator ve koruyucu faktör içerirken anti kansorejenik özellikleri de olan mucizevi bir sıvıdır. İçeriğindeki protein, lipid, karbonhidrat oranları tam bebeğe göredir, her zaman hazır ve temizdir. Anne sütü ile beslenen bebeklerde ileriki yaşlarda obezite, Tip 1 diyabet, çölyak ve inflamatuvar barsak hastalığı daha nadir görülür. En az bunlar kadar önemli olan diğer bir özelliği ise anne ile bebek arasında ömür boyu sürececek ilk bağların atılma noktası olmasıdır. Tüm bunlar bize yetmemiş olmalı ki hasretle gelmesini beklediğimiz kongrelerimizde en az iki uydu oturumunda emzirme veya anne sütüyle ilgili yenilikleri de birbirimize anlatırız (1-3).

Biz dünya gözüyle bir mucize görmenin hırsıyla mest oladuralım anne sütü ve emzirmenin tarih ve sanat ile olan macerası ise bambaşkadır. Çünkü anne sütü ve emzirmeyi anneden, anneyi kadından, kadını ise sosyal, kültürel, cinsel, dini ve tarihsel kimliklerinden arındırarak değerlendirmek imkansızdır.

Her halde sanatın en fazla konu edildiği alanlardan biri kadındır. Kadın, kucağında Hz. İsa (As.)'yı emziren Hz. Meryem, tarlada emeğin sembolü çalışan kadınlar, zarafetle öne çıkan uçuk pastel rengi balerinler, tüm umutsuzluğun ortasında "Gazap Üzümlerinde" yaşlı bir adamı emziren kadın olabileceği gibi özgürlük hareketlerinin merkezinde kamuya açık alanda emzirmeyi savunan bir feminist, kendisine biçilen rollerden sıyrılmaya çalışırken mecliste hem emziren hem oturumlara katılan bir milletvekili veya çağımız tüketim toplumunda modayla harmanlanmış bir medya ikonu olarak da karşımıza çıkabilir.

¹ Doç. Dr., Pediatric ve Neonatoloji, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Tıp Fakültesi.
kanburoglumk@outlook.com

Artık her anımızı internete yüklediğimiz sosyal medya kültüründe milyonlarca annenin bebeğini emzirirken çektikleri özçekim (selfie) fotoğrafları var. Bunların bazıları sanatsal olarak uğraşılmış, renk, gölge ve açıları iyi ayarlanmış fotoğraflar. Her şeyin çok hızlı tüketildiği zamanımızda sanat bile hızlı tüketilen, kolay ulaşılan ve bir seviyeye kadar herkes tarafından yapılabilecek bir düzeye inmiş durumda. PicsArt yazılımının sunduğu “Tree of Life” özelliği hızlı bir şekilde yakın zamanda “viral” oldu ve anneler emzirirken çektikleri binlerce özçekimi sosyal medyaya yükledi. Estetik kaygısı olan bu resimler zamanımızda sanatın kolay üretilip kolay tüketildiğinin bir örneği olabilir (Resim 18).

Resim 18. PicsArt uygulamasının treeoflife özelliği ile çekilmiş bir resim. Bağlantı: https://www.instagram.com/christina_sutra/

SONUÇ

Sonuç olarak olarak; aslında tüm bu tarihsel sürece baktığımızda emzirme ve anne sütünün sanata yansımalarının zamanın düşünsel, kültürel zihin haritalarının bir yansıması olarak karşımıza çıktığını görüyoruz. Sanatçı zamanın mevcut düşünsel inanışını kuvvetlendirme amaçlı sanatını kullanabildiği gibi ona bir isyan, karşı çıkış olarak yine içinde bulunduğu zamanın yenilikçi düşüncesinden beslene-

rek eserlerini oluşturmaktadır. Değişmeyen tek şey ise kadının kendisine biçilen roller arasında gidip geldiği ve anne sütüyle emzirme ekseninin de bu roller çerçevesinde çizildiğidir.

KAYNAKÇA

1. Lonnerdal B. Infant formula and infant nutrition: bioactive proteins of human milk and implications for composition of infant formulas. *Am J Clin Nutr.* 2014;99(3):712S-7S.
2. Schack-Nielsen L, Michaelsen KF. Breast feeding and future health. *Curr Opin Clin Nutr Metab Care.* 2006;9(3):289-96.
3. Koletzko B, von Kries R, Closa R, et al. Can infant feeding choices modulate later obesity risk? *Am J Clin Nutr.* 2009;89(5):1502S-8S.
4. Hawking SW. *A Brief History of Time*: Bantam Dell Publishing Group; 1988.
5. Papastavrou M GS, Komodiki E, Paliatsou S, et al. . Breastfeeding in the Course of History. *J Pediatr Neonatal Care.* 2015;2(6):00096.
6. Konner M, Worthman C. Nursing frequency, gonadal function, and birth spacing among !Kung hunter-gatherers. *Science.* 1980;207(4432):788-91.
7. Antl-Weiser W. The time of the Willendorf figurines and new results of palaeolithic research in Lower Austria. *Anthropologie.* 2009;XLVII(1-2):131-41.
8. Hodder I. Women and men at Catalhoyuk. *Sci Am.* 2004;290(1):76-83.
9. Wickes IG. A history of infant feeding. I. Primitive peoples; ancient works; Renaissance writers. *Arch Dis Child.* 1953;28(138):151-8.
10. Sokolowski F. A New Testimony on the Cult of Artemis of Ephesus. *Harvard Theological Review.* 1965;58(4):427-31.
11. Thirion M. *Histoire de l'allaitement*, in *La Nais-sance*. France: Albin Michel; 2010.
12. Hot İ, Başoğlu İ. Tarihte Sütannelik Geleneği. *Türkiye Klinikleri J Med Ethics.* 2014;22(2):68-74.
13. Osborn ML. The rent breasts: a brief history of wet-nursing. *Midwife Health Visit Community Nurse.* 1979;15(8):302-6.
14. Colon AR CP. *Nurturing children: a history of pediatrics*: Westport: Greenwood Press; 1999.
15. Kramer SM. *Sümer mitolojisi*: Kabalcı Yayınevi; 2001
16. Fildes VA. *Breasts, bottles and babies: A history of infant feeding*: Edinburgh University Press; 1986.
17. Carcopino J. *La louve du capitole* Paris: Les Belles Lettres; 1925.
18. Garntner LM SC. Two thousand years of medical advice on breastfeeding: comparison of Chinese and western texts. *Semin Perinatol* 1994;18(6):532-6.

19. Laroia N, Sharma D. The religious and cultural bases for breastfeeding practices among the Hindus. *Breastfeed Med*. 2006;1(2):94-8.
20. Ping-Chen H. To nurse the young: breastfeeding and infant feeding in late Imperial China. *J Fam Hist*. 1995;20(3):217-38.
21. Altobelli E, Angeletti PM, Verrotti A, Petrocelli R. The Impact of Human Milk on Necrotizing Enterocolitis: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Nutrients*. 2020;12(5).
22. Wickes IG. A history of infant feeding. III. Eighteenth and nineteenth century writers. *Arch Dis Child*. 1953;28(140):332-40.
23. Yaz Ü, Yüksel N. Osmanlı Minyatürlerinde Hz. Muhammed ve Hz. İsa Tasvirlerinin Benzer ve Farklı Yönleri. 21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum. 2017;6(18):829-43.
24. Hirschman C, Hendershot GE. Trends in breast feeding among American mothers. *Vital Health Stat* 23. 1979(3):1-39.
25. Haiden N, Ziegler EE. Human Milk Banking. *Ann Nutr Metab*. 2016;69 Suppl 2:8-15.
26. Marsh S. The pressure of perfection: five women tell their stories, 2021 <https://www.theguardian.com/commentisfree/2016/oct/14/perfect-girls-five-women-stories-mental-health>.
27. McGregor AD. Gender and the surgical profession. *N Z Med J*. 2019;132(1504):77-83.
28. Jackson L, De Pascalis L, Harrold J, Fallon V. Guilt, shame, and postpartum infant feeding outcomes: A systematic review. *Matern Child Nutr*. 2021:e13141.
29. Collaborators GBDD. Global age-sex-specific fertility, mortality, healthy life expectancy (HALE), and population estimates in 204 countries and territories, 1950-2019: a comprehensive demographic analysis for the Global Burden of Disease Study 2019. *Lancet*. 2020;396(10258):1160-203.
30. Craig J. Replacement level fertility and future population growth. *Popul Trends*. 1994(78):20-2.
31. Marit Dewhurst KH. Identifying and Transforming Racism in Museum Education. *Journal of Museum Education*. 2017;42(2):102-7.
32. Paul DiMaggio FO. Participation in the Arts by Black and White Americans. *Social Forces*. 1990;68(3):753-78.
33. Green VL, Killings NL, Clare CA. The Historical, Psychosocial, and Cultural Context of Breastfeeding in the African American Community. *Breastfeed Med*. 2021.